

โลกสองขั้ว - สงครามตัวแทน

โดย Min Sen Concept 29 ตุลาคม 2563

อีกไม่ถึง 5 วัน โลกจะได้ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาคนใหม่ แต่ไม่ว่าจะเป็นใคร ทิศทางของโลกคงจะต้องกลายเป็นโลกที่มีสองขั้วกันอีกครั้ง การแสวงหาศัตรูของศัตรู คือ มิตร และศัตรูที่สำคัญของสหรัฐอเมริกา ในปัจจุบัน คือ จีน (อ่านได้จาก ระเบียบโลกใหม่หลัง COVID ep.4 กับดักฐิติตติส <https://minsensconcept.com>) ซึ่งเข้ามาแทนที่รัสเซีย และประเทศที่มีชายแดนติดกับจีน จะเป็นกลุ่มมิตรที่สำคัญของสหรัฐ โดยเริ่มจากอินเดียที่มีข้อพิพาทกับจีน โดยเฉพาะเมื่อ 16 มิถุนายน 2563 ทหารอินเดียเสียชีวิต 20 นายจากการปะทะกับกองกำลังจีนในดินแดนแคชเมียร์ ครั้งแรกในรอบ 45 ปี แต่ขณะเดียวกันสหรัฐก็ให้การสนับสนุนได้วันด้วยการขายเครื่องบินรบ F-16 รุ่นใหม่ล่าสุด จำนวน 66 ลำ เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2563 เป็นการขายอาวุธทางทหารล็อตใหญ่ที่สุดให้ไต้หวันในรอบหลายปีที่ผ่านมา และทำให้ฝูงบิน F-16 ของไต้หวันมีประจำการเพิ่มขึ้นเป็น 206 ลำ

สำหรับประเทศจีน สิ่งที่น่าสังเกต คือ 14 ตุลาคม นายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดีจีน เยือนฐานทัพแห่งหนึ่งใกล้เมืองซัวเถา ทางตะวันออกของมณฑลกว่างตุง ด้วยสถานการณ์ของจีนกับสหรัฐ เขาได้กล่าวว่าให้นาวิกโยธินเตรียมพร้อมตอบโต้จากภัยคุกคามทุกรูปแบบ "ต้องมีสมาธิ และใช้กำลังเตรียมพร้อมทำสงคราม และระมัดระวังตลอดเวลา" เขายังกล่าวว่า บรรดานาวิกโยธินมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการปกป้องดินแดนจีน อธิปไตย และผลประโยชน์ทางทะเลทั้งในจีนและต่างประเทศ

ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียใต้ การส่งมอบเรือดำน้ำให้เมียนมา จึงเป็นยุทธศาสตร์ของ

อินเดีย ที่หวังต้านทานการขยายอิทธิพลของจีนในอ่าวเบงกอล ขณะเดียวกันความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอินเดียไม่ดี หลังเกิด แนวปะทะเมื่อกลางปี

27 ตุลาคม ไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐ และ มาร์ก เอสเปอร์ รัฐมนตรีกลาโหม เยือนนิวเดลี เพื่อเข้าเจรจากับ สุพรมัณันม ไชยสังกร รัฐมนตรีต่างประเทศอินเดีย และ ราชนาถ สิงห์ รัฐมนตรีกลาโหมอินเดีย เพื่อสร้างความร่วมมือกันภัยคุกคามจากจีน โดยปอมเปโอกล่าวว่า สหรัฐและอินเดีย ต้องร่วมมือกันเพื่อเผชิญหน้ากับภัยคุกคามจากจีน ซึ่งจะส่งผล ต่อความมั่นคง และเสรีภาพ โดยวันนี้เป็นโอกาสใหม่สำหรับ สองประเทศประชาธิปไตยที่ยิ่งใหญ่อย่างสหรัฐ และอินเดียจะ ได้มีโอกาสใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยทั้งสองฝ่ายจะลงนามใน ข้อตกลงทางทหารที่จะส่งผลให้อินเดียเข้าถึงดาวเทียมขั้นสูง และข้อมูลแผนที่สหรัฐเพื่อความแม่นยำในการใช้ขีปนาวุธและ โดรน

ความสัมพันธ์อินเดีย จีน ตกอยู่ในภาวะตึงเครียดมากกว่า 30 ปี บริเวณที่ราบสูงที่เรียกว่า ดอกกลม หรือต่งหล่าง โดยทั้งสอง ฝ่ายต่างเสริมกำลังทหารรอบพื้นที่พิพาท แต่ทั้งสองฝ่ายก็มี ความพยายามพบกันของเจ้าหน้าที่ระดับสูงเพื่อปรับปรุง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำอินเดียและจีน โดยมีเป้าหมายสำคัญ ในการเสริมสร้างผลประโยชน์ที่ทั้งสองประเทศจะมี ร่วมกัน โดยเฉพาะเมื่อเดือนมิถุนายน 2562 อินเดียต้องคุม ความตึงเครียดก่อนจะเลือกตั้งทั่วไปในปี 2562 ตลอดจน อินเดียเห็นจีนมีงบประมาณด้านกลาโหมมากกว่าถึง 3 เท่า แม้ว่าอินเดียจะมีความได้เปรียบทางการทหารหลายจุด ตามแนวชายแดน และอินเดียหวังจะได้ความร่วมมือจากจีนใน การกดดันกลุ่มก่อการร้ายที่มีฐานที่มั่นในปากีสถาน และให้จีน ช่วยผลักดันอินเดียให้เข้าเป็นสมาชิก Nuclear Suppliers Group (NSG) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ขายเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ของโลก ขณะที่จีนก็ต้องการให้อินเดียลดการคัดค้านโครงการ

เส้นทางสายไหมศตวรรษที่ 21 ของจีน (Belt and Road Initiation) แต่ทั้งสองฝ่ายยังแข่งขันเชิงนโยบายและแผ่ขยายอิทธิพลในเวทีโลก และกับประเทศเพื่อนบ้านของตน เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2563 รัฐสภาของเนปาล เตรียมให้การรับรองอย่างเป็นทางการต่อแผนที่ประเทศฉบับปรับปรุงใหม่ ซึ่งมีการรวมเอาพื้นที่ 3 แห่งที่เป็นข้อพิพาทกับอินเดียให้อยู่ในเขตแดนของเนปาล ซึ่งเป็นพื้นที่ขนาดเล็กบนเทือกเขาหิมาลัย ซึ่งช่วยกระตุ้นความตึงเครียดกับอินเดีย แต่ยังเพิ่มความขัดแย้งให้กับจีนอีกด้วยจากข้อพิพาทกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่ในภูมิภาคลาดักห์ ในดินแดนแคชเมียร์ เนปาลเป็นประเทศที่ถูกประกบด้วยจีนและอินเดีย จีนกล่าวหาว่าอินเดียไม่เคารพอธิปไตยของพวกเขา และอินเดียกล่าวหาว่าจีนเป็นผู้ยุยงส่งเสริมให้เนปาลแก้ไขแผนที่ประเทศในครั้งนี้อย่างผิดใจได้แบ่งแยกดินแดนแคชเมียร์ที่เคยอยู่ใต้ปกครองของอินเดีย ออกเป็น 2 ดินแดนสหภาพ จัมมู และแคชเมียร์ กับลาดักห์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2562 และได้กำหนดให้พื้นที่ 3 แห่งที่มีข้อพิพาทกับเนปาลเข้าไปอยู่ในเขตแดนของอินเดีย และทางเนปาลได้อ้างสนธิสัญญาสุโกลี ที่ทำขึ้นในปี 1816 กำหนดเส้นพรมแดนฝั่งตะวันตกที่แบ่งแยกเนปาลกับอินเดีย และระบุชัดเจนว่าพื้นที่ทั้ง 3 นี้เป็นของเนปาล เนปาลถูกบังคับให้สละพื้นที่ส่วนหนึ่งของภาคตะวันตกของประเทศ หลังจากกองทัพเนปาลพ่ายแพ้ต่อบริษัทยูเอชไอเอของอังกฤษในปี 1816 อันนำมาซึ่งสนธิสัญญาสุโกลี ที่กำหนดให้ต้นกำเนิดของแม่น้ำกาลีเป็นจุดพรมแดนระหว่างเนปาลกับอินเดีย แต่ทั้งสองประเทศกลับมีความเห็นขัดแย้งกันในเรื่องต้นกำเนิดของแม่น้ำกาลี ในความจริง พื้นที่พิพาทนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของอินเดียตลอด 60 ปีที่ผ่านมา และผู้คนที่อาศัยอยู่แถบนี้เป็นพลเมืองอินเดีย มีการเสียภาษีและใช้สิทธิลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งของอินเดีย แต่เนปาลอ้างถึงการพึ่งผ่านพันวิฤติทางการเมืองหลายทศวรรษ และปัญหาความไม่สงบจากกลุ่มกบฏลัทธิเหมา ทำให้ไม่พร้อมมีข้อพิพาทกับอินเดีย

เนปาลเคยต้องพึ่งพาสินค้านำเข้าจากอินเดีย แต่ช่วงหลังจีนเข้ามามีอิทธิพล ทั้งด้านการลงทุน การช่วยเหลือและการให้เงินกู้ โดยจีนมองเนปาลเป็นหุ้นส่วนสำคัญในโครงการเส้นทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ 21 และต้องการเข้าไปลงทุนด้านสาธารณูปโภค ตามส่วนหนึ่งของแผนการใหญ่ในการส่งเสริมการค้าโลก สำหรับอินเดีย ช่องเขาลิปูเลกห์ มีความสำคัญด้านความมั่นคง อินเดียกังวลว่าจีนอาจรุกรานอินเดียผ่านช่องเขาดังกล่าว และพยายามคุมเส้นทางสายยุทธศาสตร์แถบเทือกเขาหิมาลัยนี้ไว้

เมียนมาได้รับเรือดำน้ำลำแรก ในเดือนธันวาคม 2562 เป็นเรือดำน้ำดีเซล ไฟฟ้า จากประเทศอินเดีย เป็นเรือดำน้ำชั้น Kilo ปฏิบัติการใต้น้ำได้ราว 640 กม อยู่ใต้น้ำได้ราว 45 วัน สำหรับลูกเรือ 52 นาย ดำน้ำได้ลึกสุด 300 เมตร เรือดำน้ำรุ่นนี้ได้รับความนิยมจากเรื่องความเงียบ และความสามารถติดอาวุธได้หลากหลายรูปแบบ และมีแนวโน้มจะเสริมความมั่นคงและการทหารระหว่างอินเดียบกับพม่า และจะมีการจัดหาเรือดำน้ำเพิ่มเติมอีก และเมื่อ 24 ตุลาคม นี้ อินเดียมอบเรือดำน้ำให้เมียนมา หวังผูกมิตรด้านการขยายอิทธิพลของจีนในอ่าวเบงกอล โดยทางการอินเดียมอบเรือดำน้ำพลังงานดีเซลระดับ Kilo class ของสหภาพโซเวียต โดยเป็นเรือเก่า ที่จะไปซ่อมบำรุงที่ Hindustan Shipyard ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่พัฒนาเรือรบให้กับกองทัพอินเดีย แม้รัฐบาลเมียนมาจะใกล้ชิดกับประเทศจีน โดยเฉพาะการที่จีนเข้าไปลงทุนในโครงการต่าง ๆ ในเมียนมาจำนวนมหาศาล แต่ Hindustan Times ซึ่งเป็นสื่อในอินเดียอ้างว่า ที่ผ่านมากองทัพเมียนมา ไม่ค่อยเห็นด้วยที่จะซื้อยุทธโศปกรณ์จากจีน เนื่องจากมองว่าคุณภาพของสินค้าจีนไม่ได้มาตรฐาน และกลุ่มชาติพันธุ์ในเมียนมาที่จับอาวุธสู้กับรัฐบาลใช้ยุทธโศปกรณ์จากจีนอีกด้วย นอกจากนี้กองทัพจีนให้ความช่วยเหลือบังคลาเทศสร้างฐานทัพเรือดำน้ำในเมืองค็อกบาซาร์ ซึ่งเป็นเมืองชายฝั่งเบงกอล และเป็นพรมแดนของบัง

คลาเทศติดกับเมียนมา ตลอดจนถึงคลาเทศมีเรือดำน้ำจากจีน ประจำการอยู่แล้ว 2 ลำ

เวียดนาม ในยุคของประธานาธิบดี โอบามา มีความพยายามที่จะสร้างความร่วมมือระหว่างเวียดนาม-สหรัฐ ในการต้านจีน แอช คาร์เตอร์ รัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐ เคยกล่าวว่า สถานการณ์ในเอเชียแปซิฟิก คือ หนึ่งในประเด็นความมั่นคงที่สำคัญที่สุด สหรัฐจะให้ความสำคัญและเพิ่มบทบาทของตนในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก การกระชับสัมพันธ์กับมิตรประเทศที่มีปัญหากับจีนเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากจีนพยายามอ้างความเป็นเจ้าของพื้นที่น่านน้ำมากเกินไป ก่อสร้างสนามบิน ส่งเรือรบเข้าไปในพื้นที่ทับซ้อน และสหรัฐเพียงต้องการรักษาการเดินทางเร็ว เดินทางอากาศเสรี เพื่อผลประโยชน์ของทุกประเทศ เวียดนามหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องอยู่ร่วมกับจีน และกับสหรัฐ โดยเฉพาะการพึ่งพิงการลงทุน และทางเศรษฐกิจ โดยอาจจะต้องแสดงความขัดแย้งอย่างถ่วงดุลกับมหาอำนาจทั้งสองอย่างเหมาะสม เพื่อเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ ผลลัพธ์ที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นเพียงบางส่วนที่ก่อให้เกิดการเผชิญหน้าทางทหาร การทูตระหว่างสหรัฐกับจีน และคาดว่าจะเกิดความตึงเครียดต่อเนื่องยาวนานหลายสิบปี นอกเหนือจากสงครามการค้า